Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

12. prosince 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Celní unie – Celní kodex Unie – Nařízení (EU) č. 952/2013 – Článek 250 – Režim dočasného použití – Článek 251 – Doba, po kterou může dovezené zboží setrvat v tomto režimu – Nedostatečně dlouhá doba pro dosažení cíle povoleného použití – Celní dluh vzniklý nedodržením této doby – Podmínky prodloužení uvedené doby – Dovoz závodního automobilu“

Ve věci C-781/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Högsta förvaltningsdomstolen (Nejvyšší správní soud, Švédsko) ze dne 12. prosince 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 18. prosince 2023, v řízení

**Malmö Motorrenovering AB**

proti

**Allmänna ombudet hos Tullverket,**

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení: S. Rodin, předseda senátu, N. Piçarra a O. Spineanu-Matei (zpravodajka), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Malmö Motorrenovering AB: D. Winhagen,

– za belgickou vládu: S. Baeyens a P. Cottin, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: M. Björkland a B. Eggers, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: švédština.

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 251 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/474 ze dne 19. března 2019 (Úř. věst. 2019, L 83, s. 38) (dále jen „celní kodex“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Malmö Motorrenovering AB, akciovou společností založenou podle švédského práva, a Allmänna ombudet hos Tullverket (zástupce veřejného zájmu u celní správy, Švédsko) (dále jen „zástupce veřejného zájmu“) ve věci celního dluhu vzniklého nedodržením lhůty, ve které měl být závodní automobil, jenž byl dovezen v režimu dočasného použití, zpětně vyvezen.

### Právní rámec

#### *Celní kodex*

3 Článek 79 celního kodexu, nadepsaný „Celní dluh vzniklý nesplněním povinností nebo podmínek“:

„1. U zboží podléhajícího dovoznímu clu vzniká celní dluh při dovozu nesplněním:

a) některé z povinností stanovených v celních předpisech pro vstup zboží, které není zbožím Unie, na celní území [Evropské u]nie, pro jeho odnětí celnímu dohledu nebo pro pohyb, zušlechtění, uskladnění, dočasné uskladnění, dočasné použití zboží nebo nakládání s tímto zbožím na tomto území;

[…]“

4 Článek 124 tohoto celního kodexu, nadepsaný „Zánik“, stanoví:

„1. Aniž jsou dotčeny platné právní předpisy týkající se nevybrání částky dovozního nebo vývozního cla odpovídající celnímu dluhu v případě soudně prohlášené nesolventnosti dlužníka, povinnost zaplatit celní dluh při dovozu nebo vývozu zaniká:

[…]

h) vznikl-li celní dluh podle článků 79 nebo 82 a jsou-li splněny tyto podmínky:
   i) nedostatky, které vedly ke vzniku celního dluhu, neměly zásadní vliv na správné provádění dočasného uskladnění nebo daného celního režimu a nebyly pokusem o klamavé jednání;
   ii) veškeré formality nezbytné k nápravě situace zboží jsou následně splněny;

   […]“

5 Hlava VII uvedeného celního kodexu je nadepsána „Zvláštní režimy“. Kapitola 4 této hlavy VII, nadepsaná „Zvláštní účel“, obsahuje oddíl 1, nadepsaný „Dočasné použití“, jehož součástí je článek 250 celního kodexu, nadepsaný „Rozsah působnosti“. Tento článek v odstavci 1 stanoví:

„Režim dočasného použití umožňuje, aby zboží, které není zbožím Unie a které má být zpětně vyvezeno, podléhalo na celním území Unie zvláštnímu účelu s úplným nebo částečným osvobozením od dovozního cla […]“

6 Článek 251 celního kodexu, nadepsaný „Doba, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití“, stanoví:

„1. Celní orgány stanoví dobu, během níž musí být zboží, které bylo propuštěno do režimu dočasného použití, zpětně vyvezeno nebo musí být propuštěno do následného celního režimu. Tato doba musí být dostatečně dlouhá pro dosažení cíle povoleného použití.

2. Není-li stanoveno jinak, doba, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití za stejným účelem a na odpovědnost téhož držitele povolení, nesmí přesáhnout 24 měsíců, a to i v případě, že byl režim vyřízen tím, že zboží bylo propuštěno do jiného zvláštního režimu a následně opět do režimu dočasného použití.

3. Pokud za mimořádných okolností nelze povoleného použití dosáhnout během doby uvedené v odstavcích 1 a 2, mohou celní orgány na odůvodněnou žádost držitele povolení povolit přiměřené prodloužení uvedené doby.

4. Celková doba, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití, nesmí přesáhnout s výjimkou nepředvídatelné události deset let.“

### *Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446*

7 Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie (Úř. věst. 2015, L 343, s. 1), v článku 103, nadepsaném „Nedostatky, které nemají zásadní vliv na správné provádění celního režimu“, stanoví:

„Za nedostatky, které nemají zásadní vliv na správné provádění celního režimu, se považují tyto situace:

a) překročení lhůty o dobu, která není delší než prodloužení lhůty, které by bylo uděleno, kdyby bylo o uvedené prodloužení požádáno;

[…]“

## Spor v původním řízení a předběžná otázka

8 Dne 30. dubna 2019 dovezla společnost Malmö Motorrenovering v režimu dočasného použití závodní automobil ze Spojených států do Švédska s úmyslem používat jej v soutěžích konaných v Unii, z nichž poslední se měla konat dne 8. září 2019, a poté jej vyvézt nazpět.

9 Podle podmínek povolení, které za tímto účelem vydala celní správa, měl být tento automobil zpětně vyvezen dne 30. července 2019, tedy před datem této poslední soutěže, aniž bylo upřesněno, proč bylo toto datum zpětného vývozu stanoveno na 30. července 2019.

10 Uvedený automobil byl zpětně vyvezen dne 19. září 2019, tedy po datu zpětného vývozu zmíněném v předchozím bodě.

11 Žádný pokus o klamavé jednání ze strany společnosti Malmö Motorrenovering, pokud jde o nedodržení této lhůty, nebyl prokázán. Toto nedodržení lhůty však vedlo k doměření cla ve výši 101 959 švédských korun (SEK) (přibližně 8 973 eur) a daně z přidané hodnoty ve výši 280 387 SEK (přibližně 24 676 eur) (dále jen „celní dluh“).

12 Společnost Malmö Motorrenovering podala proti rozhodnutí celní správy, kterým byla konstatována existence celního dluhu, žalobu k Förvaltningsrätten i Linköping (Správní soud v Linköpingu, Švédsko). Uvedený soud zaprvé konstatoval, že společnost Malmö Motorrenovering v celním prohlášení neuvedla žádné datum pro zpětný vývoz dotčeného automobilu a měla v úmyslu tento automobil zpětně vyvézt po ukončení závodní sezóny, zadruhé že nic ve spise nenasvědčuje tomu, že tato společnost jednala s podvodným úmyslem, a zatřetí že celní správa neměla za to, že by existovaly důvody neposkytnout uvedené společnosti lhůtu až do dne skutečného zpětného vývozu uvedeného automobilu, pokud by toto datum bylo uvedeno v tomto prohlášení; poté této žalobě vyhověl a na základě čl. 124 odst. 1 písm. h) celního kodexu rozhodl, že tento celní dluh zanikl.

13 Kammarrätten i Jönköping (Odvolací správní soud v Jönköpingu, Švédsko) vyhověl odvolání, které proti tomuto rozsudku podala celní správa. Podle uvedeného soudu nemohl být daný celní dluh prohlášen za zaniklý na základě čl. 124 odst. 1 písm. h) celního kodexu. Přiznání osvobození na základě tohoto ustanovení a čl. 103 písm. a) nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 by totiž vyžadovalo posouzení otázky, zda by společnosti Malmö Motorrenovering mohlo být přiznáno prodloužení lhůty pro zpětný vývoz dotčeného automobilu, kdyby o takové prodloužení celní správu požádala. Společnost Malmö Motorrenovering však podle jeho názoru neprokázala, že by tomu tak bylo, neboť takové prodloužení by vyžadovalo, aby uvedená společnost na podporu své žádosti uplatnila mimořádné okolnosti.

14 Společnost Malmö Motorrenovering podala k Högsta förvaltningsdomstolen (Nejvyšší správní soud, Švédsko), který je předkládajícím soudem, kasační opravný prostředek proti rozsudku Kammarrätten i Jönköping (Odvolací správní soud v Jönköpingu).

15 Předkládající soud uvádí, že ačkoli stranami sporu v původním řízení jsou společnost Malmö Motorrenovering a zástupce veřejného zájmu, který zastupuje zájmy veřejnosti, celní správa měla možnost předložit vyjádření. Celní správa dospěla k odlišnému výkladu článku 251 celního kodexu.

16 Společnost Malmö Motorrenovering a zástupce veřejného zájmu tvrdí, že čl. 251 odst. 3 celního kodexu musí být vykládán v tom smyslu, že existence mimořádných okolností je nezbytná pouze, kdyby žádost o prodloužení doby, po kterou může dovezené zboží setrvat v režimu dočasného použití, měla za následek, že souhrnná délka této doby a požadovaného prodloužení této doby přesáhne maximální dobu dvaceti čtyř měsíců stanovenou v tomto čl. 251 odst. 2. Podle tohoto výkladu není existence mimořádných okolností vyžadována tehdy, když – stejně jako v situaci dotčené ve věci v původním řízení – toto období nepřesahuje dvacet čtyři měsíců.

17 Celní správa je naopak toho názoru, že z odkazu, který uvedený čl. 251 odst. 3 činí na odstavce 1 a 2 téhož článku, vyplývá, že požadavek mimořádných okolností se uplatní ve všech případech, kdy povolené použití nelze uskutečnit v původně stanovené lhůtě, a to i v případě, že by uvedená souhrnná doba byla kratší než dvacet čtyři měsíců.

18 Högsta förvaltningsdomstolen (Nejvyšší správní soud) má za to, že znění článku 251 celního kodexu neumožňuje vyloučit žádný z těchto výkladů.

19 Za těchto okolností se Högsta förvaltningsdomstolen (Nejvyšší správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být článek 251 [celního kodexu] vykládán v tom smyslu, že odkaz v odstavci 3 tohoto článku na jeho odstavce 1 a 2 znamená, že požadavek mimořádných okolností stanovený v tomto odstavci 3 se uplatní pouze tehdy, kdy by již poskytnutá lhůta spolu s požadovaným prodloužením měla za následek, že by celková doba, po kterou může zboží setrvat v dotčeném režimu, přesáhla [dvacet čtyři] měsíců? Anebo musí být uvedený článek vykládán v tom smyslu, že požadavek mimořádných okolností stanovený v uvedeném odstavci 3 se vztahuje na všechny žádosti o prodloužení, tedy i když již poskytnutá lhůta spolu s požadovaným prodloužením nepřesahuje dobu [dvaceti čtyř] měsíců stanovenou v odstavci 2 téhož článku?“

## K předběžné otázce

20 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda článek 251 celního kodexu musí být vykládán v tom smyslu, že prodloužení doby, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití a která je stanovena na základě odstavce 1 tohoto článku, vyžaduje existenci „mimořádných okolností“ ve smyslu odstavce 3 uvedeného článku v případě, že toto prodloužení nemá za následek, že celková doba, po kterou může toto zboží setrvat v tomto režimu, přesáhne maximální dobu dvaceti čtyř měsíců stanovenou v odstavci 2 téhož článku.

21 Na úvod je třeba připomenout, že režim dočasného použití je odchylným režimem, který umožňuje, aby zboží, které není zbožím Unie, bylo na celním území Unie použito ke zvláštnímu účelu s úplným nebo částečným osvobozením od dovozního cla, jak stanoví čl. 250 odst. 1 celního kodexu. Ustanovení, která stanoví osvobození od cla, představují výjimku ze zásady, podle níž výrobky dovážené do Unie obecně podléhají clu, a musí být tedy jakožto odchylná ustanovení vykládána restriktivně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. února 2011, Marishipping and Transport, C-11/10, EU:C:2011:91, bod 16, a rozsudek ze dne 5. září 2024, BIOR, C-344/23, EU:C:2024:696, bod 44).

22 Podle čl. 251 odst. 1 celního kodexu stanoví celní orgány dobu, během níž musí být zboží, které bylo propuštěno do tohoto režimu, zpětně vyvezeno nebo musí být propuštěno do následného celního režimu. Tato doba musí být dostatečně dlouhá pro dosažení cíle povoleného použití.

23 Tento článek 251 v odstavci 2 stanoví, že „[n]ení-li stanoveno jinak, doba, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití za stejným účelem a na odpovědnost téhož držitele povolení, nesmí přesáhnout 24 měsíců“.

24 Uvedený článek 251 v odstavci 3 stanoví, že pokud za mimořádných okolností nelze povoleného použití dosáhnout během doby uvedené v odstavcích 1 a 2 téhož článku, mohou celní orgány na odůvodněnou žádost držitele povolení povolit přiměřené prodloužení uvedené doby. A konečně podle čl. 251 odst. 4 celního kodexu nesmí celková doba, po kterou může zboží setrvat v tomto režimu, přesáhnout s výjimkou nepředvídatelné události deset let.

25 Ze znění odstavců 1 až 3 článku 251 celního kodexu ve vzájemném spojení vyplývá, že i když odstavec 1 tohoto článku uvádí povinnost stanovit dostatečně dlouho dobu, po kterou může dovezené zboží setrvat v režimu dočasného použití, odstavec 2 uvedeného článku pouze stanoví, že „není-li stanoveno jinak“, tato doba setrvání v uvedeném režimu nesmí přesáhnout dvacet čtyři měsíců. Odstavec 3 téhož článku představuje takové odchylné ustanovení, jelikož umožňuje prodloužení uvedené doby nad rámec této maximální délky. Tento odstavec 3 tedy za použití jednotného čísla odkazuje na jedinou dobu, jejíž délka vyplývá ze společného použití těchto odstavců 1 a 2.

26 Existence mimořádných okolností je tedy vyžadována pouze v situaci, kdy se uvedená maximální doba dvaceti čtyř měsíců ukáže jako nedostatečně dlouhá pro dosažení cíle povoleného použití. V takové situaci by doba setrvání v uvedeném režimu mohla být prodloužena, pokud lze důvody předložené držitelem celního povolení na podporu jeho žádosti kvalifikovat jako „mimořádné okolnosti“, a to po přezkumu provedeném v souladu s požadavky restriktivního výkladu režimu dočasného použití, které jsou připomenuty v bodě 21 tohoto rozsudku. Podle čl. 251 odst. 4 celního kodexu by takové prodloužení nemělo mít za následek, že tato doba přesáhne s výjimkou nepředvídatelné události deset let.

27 Ze znění článku 251 celního kodexu tedy vyplývá, že existence „mimořádných okolností“ ve smyslu tohoto čl. 251 odst. 3 je požadována tehdy, když délka doby setrvání v uvedeném režimu, která byla původně stanovena na základě odstavce 1 uvedeného článku, a požadované prodloužení této doby přesahují společně maximální dobu dvaceti čtyř měsíců stanovenou v odstavci 2 téhož článku.

28 V projednávaném případě z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že dne 30. dubna 2019 společnost Malmö Motorrenovering dovezla závodní automobil do Unie v režimu dočasného použití s úmyslem používat jej pro sportovní soutěže, z nichž poslední se měla konat dne 8. září 2019. Avšak konec lhůty, ve které měl být tento automobil zpětně vyvezen, byl celní správou stanoven na 30. července 2019, tedy před úplným dosažením účelu, pro který byl uvedený automobil dovezen, aniž byl uveden důvod volby tohoto data. Vzhledem k tomu, že dotčený automobil byl zpětně vyvezen po uplynutí této lhůty, tedy dne 19. září 2019, konstatovala tato celní správa vznik celního dluhu v souladu s čl. 79 odst. 1 písm. a) celního kodexu.

29 Jak rovněž vyplývá z této žádosti, mezi stranami sporu v původním řízení je nesporné, že lhůta pro zpětný vývoz stanovená celní správou nebyla dostatečně dlouhá pro dosažení cíle povoleného použití, že pro jeho dosažení by postačovala lhůta kratší než dvacet čtyři měsíců a že k nedodržení pravidel použitelných na režim dočasného použití nedošlo úmyslně. Za těchto podmínek společnost Malmö Motorrenovering požádala, aby byl tento celní dluh považován za zaniklý.

30 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že podle čl. 124 odst. 1 písm. h) celního kodexu celní dluhu vzniklý na základě článku 79 tohoto celního kodexu zaniká, jsou-li splněny dvě podmínky, tedy zaprvé že nedostatky, které vedly ke vzniku tohoto dluhu, neměly zásadní vliv na správné provádění daného celního režimu a nebyly pokusem o klamavé jednání a zadruhé že veškeré formality nezbytné k nápravě situace dotyčného zboží jsou následně splněny.

31 Podle čl. 103 písm. a) nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 se má za to, že nedostatky neměly zásadní vliv na správné provádění použitelného celního režimu, pokud lhůta není překročena o dobu delší než prodloužení lhůty, které by bylo uděleno, kdyby bylo o uvedené prodloužení požádáno.

32 Jak přitom vyplývá z výkladu článku 251 celního kodexu uvedeného v bodě 27 tohoto rozsudku, celní orgány by mohly lhůtu, která byla původně stanovena na základě odstavce 1 tohoto článku, prodloužit až do dne, kdy byl dotčený automobil zpětně vyvezen, tedy do 19. září 2019, bez nutnosti mimořádných okolností, jelikož původní lhůta a toto její prodloužení nepřesáhly maximální dobu dvaceti čtyř měsíců stanovenou v odstavci 2 uvedeného článku. Jsou-li tedy splněny ostatní podmínky stanovené v čl. 124 odst. 1 písm. h) celního kodexu, což musí ověřit předkládající soud, mělo by být možné považovat celní dluh za zaniklý.

33 S ohledem na výše uvedené je třeba na otázku položenou předkládajícím soudem odpovědět, že článek 251 celního kodexu musí být vykládán v tom smyslu, že prodloužení doby, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití a která je stanovena na základě odstavce 1 tohoto článku, nevyžaduje existenci „mimořádných okolností“ ve smyslu odstavce 3 uvedeného článku v případě, že toto prodloužení nemá za následek, že celková doba, po kterou může toto zboží setrvat v tomto režimu, přesáhne maximální dobu dvaceti čtyř měsíců stanovenou v odstavci 2 téhož článku.

## K nákladům řízení

34 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

**Článek 251 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/474 ze dne 19. března 2019,**

**musí být vykládán v tom smyslu, že**

**prodloužení doby, po kterou může zboží setrvat v režimu dočasného použití a která je stanovena na základě odstavce 1 tohoto článku, nevyžaduje existenci „mimořádných okolností“ ve smyslu odstavce 3 uvedeného článku v případě, že toto prodloužení nemá za následek, že celková doba, po kterou může toto zboží setrvat v tomto režimu, přesáhne maximální dobu dvaceti čtyř měsíců stanovenou v odstavci 2 téhož článku.**

Podpisy